

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/48/2017
Identifikačné číslo spisu: 6915215763
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6915215763.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne M. N. J., bývajúcej v Z. H., A. XXXX/XXX, zastúpenej spoločnosťou AK Bítalová & Demeterová, s.r.o., so sídlom v Rimavskej Sobote, Žánovská 5183/2A, IČO: 47 244 798, proti žalovanému Mestu Rimavská Sobota, so sídlom v Rimavskej Sobote, Svätoplukova 9, IČO: 00 319 031, zastúpenému spoločnosťou URBÁNI & Partners s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého 17, IČO: 36 646 181, o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12Cpr/1/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. septembra 2016 sp. zn. 16CoPr/7/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu Okresnému súdu Rimavská Sobota (ďalej len „súd prvej inštancie“) 16. decembra 2015 domáhala určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“) dané jej žalovaným 29. októbra 2015 je neplatné a žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť jej trovy konania. Na odôvodnenie žaloby uviedla, že ako zamestnanec uzavrela 7. mája 2012 so žalovaným ako zamestnávateľom pracovnú zmluvu, na základe ktorej jej 9. mája 2012 vznikol u žalovaného pracovný pomer na dobu neurčitú, pričom žalobkyňa bola zaradená na pracovnú pozíciu referentka. Dňa 29. októbra 2015 si žalobkyňa prevzala od žalovaného okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom, keď sa v marci 2015 dozvedela, že zamestnankyňa D.. I. H. neoprávnene previedla v dvoch prípadoch finančné prostriedky žalovaného na účet svojej dcéry. Túto skutočnosť neoznámila okamžite svojmu nadriadenému vedúcemu, prednostovi, primátorovi, prípadne hlavnému kontrolórovi, ale oznámila ju ústne až 27. októbra 2015 zástupcovi primátora a prednostovi. Od doby, kedy sa žalobkyňa dozvedela o manipulácii s účtom žalovaného, t. j. od marca 2015 až do 21. augusta 2015 D.. I. H.

neoprávnene previedla finančnú čiastku vo výške 27 169 eur na svoj účet. Následne pred skončením jej pracovného pomeru menovaná zamestnankyňa svoje účty zrušila. Po zistení neoprávneného prevodu finančných prostriedkov na účet svojej dcéry vo výške 4 470 eur žalobkyňa neurobila opatrenia, ktoré by mohli zabrániť realizácii ďalších neoprávnených finančných operácií, čím svojim nezodpovedným prístupom pripustila, že D.. I. H. mohla pokračovať v trestnej činnosti, a tým spôsobila žalovanému škodu v celkovej výške 68 143,31 eur. Žalobkyňa považovala skutkové okolnosti uvedené v okamžitom skončení pracovného pomeru za nepravdivé a mala za to, že z jej strany nedošlo k porušeniu pracovnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 1. júna 2016 č. k. 12Cpr/1/2015-47 určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce dané 29. októbra 2015 žalovaným žalobkyňu je neplatné a uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyňu a to na účet alebo do rúk jej právneho zástupcu 359,34 eur trov právneho zastupovania do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobkyňa sa nedopustila porušenia pracovnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom, a preto dôvod na okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce nebol daný. Dôvodil, že žalobkyňa nebola nadriadená D.. H., každá z nich mala samostatnú prácu, pričom žalobkyňa mala na starosti peniaze zo štátneho rozpočtu a D.. H. prostriedky patriace školám (mestské financie). V konaní nebolo preukázané, že by žalobkyňa mala v náplni práce nejakú kontrolnú činnosť nad menovanou zamestnankyňou. Ak bolo neskôr zistené, že D.. H. už od mája 2014 neoprávnene odvádzala prostriedky na iný účet ako mala, tak túto skutočnosť zistila žalobkyňa v októbri 2015, keď prevzala agendu po menovanej zamestnankyňu a vykonala z vlastnej iniciatívy kontrolu, ktorej výsledky v priebehu jedného - dvoch dní nahlásila nadriadeným. Podľa súdu neexistoval dôvod spochybniť dobrú vieru žalobkyne, keď táto po zistení neoprávnených odvodov na jar 2015 uverila D.. H., že došlo k omylu, predovšetkým keď tieto finančné prostriedky menovaná vrátila k 30. júnu 2015, teda v čase uzávierky už nič nechýbalo. Uvedol, že ak skutočne dochádzalo k neoprávneným prevodom finančných prostriedkov už od mája 2014, tak zrejme zlyhali kontrolné orgány žalovaného a túto zodpovednosť nie je možné bez všetkého preniesť na žalobkyňu s tým, že jej neohlásenie neoprávnených odvodov umožnilo D.. H. pokračovať v trestnej činnosti. Poukázal na skutočnosť, že keď žalobkyňa prebrala agendu po Mgr. H., sama urobila v priebehu niekoľkých dní kontrolu a ihneď výsledky oznámila nadriadeným. Na základe zistených skutočností nebolo možné konštatovať, že žalobkyňa ako zamestnanec úmyselným konaním, ktoré je v rozpore s právnymi predpismi, spôsobila žalovanému škodu a taktiež nebol preukázaný žiadny úmysel žalobkyne zatajovať trestnú činnosť D.. H., prípadne jej napomáhať. Výrok o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 22. septembra 2016 sp. zn. 16CoPr/7/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a žalobkyňu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. V zmysle § 387 ods. 2 C.s.p. sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie podľa neho riadne a dostatočne zistil skutkový stav veci, z ktorého vyvodil aj správne právne závery, a preto nepovažoval za potrebné doplniť alebo zopakovať dokazovanie. Uvedol, že doplnenie dokazovania výsluchom hospodárky Základnej umeleckej školy v Rimavskej Sobote alebo aj výsluchom žalobkyne by nevyvrátilo súdom prvej inštancie zistený skutkový stav. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že je viac ako nepravdepodobné, že ak by žalobkyňa o neoprávnených odvodoch vykonaných D.. H. vedela už od marca alebo mája 2015, že by na to sama bola v októbri 2015 upozornila orgány žalovaného, najmä keď dovtedy žiadnou kontrolou zo strany žalovaného nebol zistený neoprávnený prevod financií. Súd prvej inštancie správne neposúdil konanie žalobkyne ako závažné porušenie pracovnej disciplíny. Doplnil, že samotná strata dôvery zamestnávateľa vo vzťahu k zamestnancovi bez ďalšieho, t. j. bez preukázania úmyselného alebo nebanlivého porušenia právnych predpisov, nie je dôvodom na okamžité skončenie pracovného pomeru s týmto zamestnancom. Výrok o trovách odvolacieho konania odôvodnil § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný v zmysle § 421 ods. 1 a nasl.

C.s.p. Navrhol, aby dovolací súd dovolaniu vyhovel a rozhodol o ňom postupom podľa § 428 C.s.p. tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. Dovolanie podal z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.). Uviedol, že rozsudky súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu právne nereagovali na existenciu § 181 Zákonníka práce, t. j. všeobecnepreventívnej povinnosti zamestnanca vo vzťahu k hrozbe škody. Podľa žalovaného je zrejmé, že žalobkyňa vedome neupozornila vedúceho zamestnanca na hroziacu škodu - prevody finančných prostriedkov zamestnankyne H. na súkromný účet, čo sa dialo následne aj opakovane a žalobkyňa bola osobou, ktorá mala pri tak závažnej informácii postupovať inak. Namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu súdom prvej inštancie a tiež odvolacieho súdu, ktorý nedoplnil dokazovanie výsluchom všetkých svedkov. Odvolací súd sa podľa jeho názoru nevysporiadal s faktom, že aj po 30. júni 2015 odchádzali ďalšie „mylné“ platby, pričom žalobkyňa čakala až do októbra 2015 a v rámci vlastnej pracovnej disciplíny nekonala tak, aby škoda nevznikla alebo aby sa nezväčšovala. Argumentácia o omyle u zamestnankyne H. by bola podľa neho akceptovateľná v prípade jednej mylnej platby, ale nie opakujúcej sa, a to aj po termíne marec 2015, kedy dochádzalo k takýmto prevodom až do 20. augusta 2015. Nesúhlasil so záverom súdov nižších inštancií, že žalobkyňa sa nedopustila porušenia pracovnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom. Uviedol, že porušenie pracovnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom môže byť aj (ne)konanie žalobkyne, a preto je posúdenie tejto otázky kľúčové. Vzhľadom na obsah súdneho spisu mal za to, že „súdy nesprávne posudzovali (ne)konanie žalobkyne ako také, ktoré nenaplnia literu ustanovenia § 68 Zákonníka práce; hoci je zrejmé, že dispozícia s účtami je dôležitou okolnosťou a žalobkyňa sa z titulu informácií, ktoré sa k nej dostali (nedoručenie finančných prostriedkov správne adresátovi), nemala spoliehať len na nepodložené tvrdenie kolegyne o tom, že je to omyl, pretože v ďalších mesiacoch mala povinnosť sa presvedčiť o opaku.“

5. Žalobkyňa navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť a uplatnila si náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C.s.p.

8. V zmysle § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba

tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

11. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

12. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

13. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovoláním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C.s.p.) žalovaný napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie, teda rozhodnutie vo veci samej.

14. Žalovaný podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že žalovaný v dovolaní síce tento dovolací dôvod uplatnil, ale nevymedzil ho spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C.s.p. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 C.s.p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.), alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.).

15. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovoláním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

16. Z obsahu podaného dovolania (článok 11 C.s.p. a § 124 ods. 1 C.s.p.) je zrejmé, že žalovaný za podstatnú právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu považoval to, či aj nekonanie žalobkyne, t. j. včasné neoznámenie neoprávnených prevodov finančných prostriedkov žalovanému, predstavuje závažné porušenie pracovnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom. Dovolací súd na tomto mieste poukazuje na skutkové a právne závery súdu prvej inštancie (s ktorými sa stotožnil aj odvolací súd), ktorý mal na základe vykonaného dokazovania jednoznačne preukázané, že žalobkyňa sa nedopustila závažného porušenia pracovnej disciplíny, a teda dôvod na okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce nebol daný. Súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa v konaní vôbec nezaoberali právnou otázkou, či aj nekonanie zamestnanca je možné kvalifikovať ako

závažné porušenie pracovnej disciplíny, resp. vo svojich rozhodnutiach nekonštatovali, že nekonanie zamestnanca nie je závažným porušením pracovnej disciplíny. Právna otázka nastolená žalovaným v dovolaní teda z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p. nie je relevantná, pretože od nej nezáviselo rozhodnutie odvolacieho súdu v prejednávanej veci. Žalovaný navyše dovolanie podané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odôvodnil nesprávnym, resp. nedostatočným zistením rozhodujúcich skutkových okolností a nevykonaním potrebného dokazovania, čo však nezodpovedá požiadavkám pre vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 C.s.p.

17. S poukazom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalovaný podal dovolanie, ktoré má náležitosti v zmysle § 428 C.s.p. (nie je preto daný dôvod pre jeho odmietnutie podľa § 447 písm. d/ C.s.p.), v jeho dovolaní ale absentuje iná zákonom požadovaná náležitosť - dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. v ňom nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 C.s.p. Dovolací súd preto dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. f/ C.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

18. Úspešnej žalobkyni súd priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov konania žalobkyne rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.